

3. Комзюк А. Т. *Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види, організаційно-правові питання реалізації: монографія* / А. Т. Комзюк ; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків : НУВС, 2002. – 336 с.

Одержано 09.05.2016

УДК [351.74:343.326](474.5)

В. В. Чумак,

кандидат юридичних наук,

провідний науковий співробітник відділу організації наукової роботи

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПІДРОЗДІЛ З АНТИТЕРОРИСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ «ARAS»: ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЛИТВИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Досліджено особливості діяльності підрозділу Литовської поліції з антитерористичних операцій «ARAS». Встановлено, що підрозділ Литовської поліції з антитерористичних операцій «ARAS» є ключовим суб'єктом литовської національної поліцейської системи по боротьбі з тероризмом.

Ключові слова: *поліція, діяльність, тероризм, досвід, Литва, Україна.*

Сьогодні на європейському просторі не залишилося держав і народів, які б не відчули на собі, що означає терористична загроза і які її наслідки для кожного громадянина. Не є виключенням у цьому сенсі і Україна як держава та її громадяни як окрема етнічна група світового суспільства [1, с. 170].

Зрозуміло, що боротьба з тероризмом нерозривно пов'язана з діяльністю правоохоронних органів, важливе місце серед яких займає поліція. У свою чергу, поліція в Україні як абсолютно нова форма, формація служіння суспільству перебуває лише на початковому етапі свого формування. Так, 2 липня 2015 року Верховною Радою України було ухвалено закон України «Про Національну поліцію» [2], який набув чинності лише 7 листопада того ж року.

Зазначене свідчить про необхідність перманентного звернення до досвіду організаційно-правових аспектів діяльності поліції країн Європи з метою його використання в Україні у тому числі щодо протидії тероризму.

Вивчення особливості діяльності антитерористичних поліцейських підрозділів країн Балтії (Естонія, Латвія, Литва) пояснюється географічною близькістю цих країн, спорідненістю вирішуваних проблем і необхідністю поглиблення співробітництва у боротьбі з тероризмом.

Зважаючи на це, вивчення досвіду діяльності антитерористичних поліцейських підрозділів у цих країнах набуває для нас особливої актуальності та доцільності.

Питанням дослідження роботи поліції закордонних країн у свій час були присвячені праці Ю. Е. Аврутіна, О. М. Бандурки, Ю. П. Битяка, К. С. Бельського, С. М. Гусарова, Д. П. Каляянова, Р. А. Калюжного, В. К. Колпакова, С. Ф. Константінова, М. В. Корнієнка, А. Т. Комзюка, В. І. Олефіра, К. Б. Левченко, М. В. Лошицького, Р. С. Мельника, О. В. Негодченка, О. С. Передерія, О. С. Проневича, Ю. П. Соловей, В. В. Чернея, Х. П. Ярмачі, О. Н. Ярмиша та ін. Однак практично у всіх цих роботах мова йшла насамперед про країни Західної та Центральної Європи (Великобританію, Німеччину, Польщу, Францію), без врахування досвіду інших країн, серед яких провідне місце належить й Литві. Крім того, в Литві вже тривалий час успішно працює антитерористичний поліцейський підрозділ, який ефективно здійснює правоохоронні функції та вносять свій посильний вклад у справу боротьби з організованими кримінальними і терористичними структурами.

Для захисту держав-членів Європейського Союзу від організованих кримінальних і терористичних структур та поліпшити співпрацю в боротьбі з тероризмом між країнами, і здійснення узгоджених заходів, щоб гарантувати високий рівень безпеки була створена міжнародна організація ATLAS.

Метою якої є співпраця і надання взаємної підтримки та допомоги у боротьбі з тероризмом та підвищення навичок, знань та досвіду з протидії тероризму серед правоохоронних органів держав-членів Європейського союзу.

Учасниками мережі атласу є: ARAS (Литва); ACVILA (Румунія); AKS (Данія); BOA (Польща); DELTA (Норвегія); DSI (Нідерланди); DSU (Бельгія); EAO (Кіпр); EKAM (Греція); ЕКО СОBRA (Австрія); ERU (Ірландія); GIGN (Франція); GIS (Італія); GEO (Іспанія); GOE (Португалія); GSG 9 (Німеччина); KARHU (Фінляндія); K-COMMANDO (Естонія); LYNX (Словаччина); NI (Швеція); NOCS (Італія); ОМЕГА (Латвія); RAID (Франція); RED PANTHER (Словенія); CO19 (Велика Британія); SEK BWL (Німеччина); SAG (Мальта); SIAS (Румунія); SUCT (Болгарія); TESZ (Угорщина); UEI (Іспанія); URNA (Чеська Республіка); USP (Люксембург) [3].

Після вступу Литви до складу Європейського Союзу, в силу свого геополітичного розташування, Литва автоматично стала східною межею Європейського Союзу. Більшість маршрутів, йдучи зі сходу на захід і з півночі на південь на шляху до Європи йдуть саме через територію Литви. Зазначена країна має 4 аеропорти і 1 морський порт, який створює великий фактор ризику, враховуючи загрозу міжнародного тероризму.

Збільшення потоку нелегальних емігрантів з країн Азії, контрабанда наркотичних речовин та інших товарів був відчутним для Литви. Натомість після вступу до Європейського союзу, цей потік лише виріс. Увага різних кримінальних структур або навіть терористичних організацій в регіоні країн Балтії постійно зростає. Як наслідок, був створений 4 квітня 1991 року був створений підрозділ Литовської поліції з антитерористичних операцій «ARAS» для вирішення специфічних завдань по боротьбі з організованими кримінальними і терористичними структурами.

Підрозділ Литовської поліції з антитерористичних операцій «ARAS» це незалежний спеціалізований підрозділ поліції, який включає в себе командування, відділ інформації, аналізу і переговорів, відділ пошуку та ліквідації вибухових речовин, спеціальний загін, три роти, одна з яких розташована в портовому місті Клайпеда. У підрозділах також є спеціалізовані групи розвідки, снайперів, альпіністів, бойових плавців, професійних переговорників [4].

Діяльність підрозділу поліції з антитерористичних операцій «ARAS» регулюється Конституцією Литовської Республіки, міжнародними договорами, законодавством Європейського союзу, Статутом внутрішньої служби, законом про поліцію та іншими нормативно-правовими актами Литовської Республіки

Підрозділ Литовської поліції з антитерористичних операцій «ARAS» фінансується з державного бюджету, забезпечується сучасним озброєнням та обладнанням для успішного виконання завдань.

Вданий час до особового складу підрозділу входять висококваліфіковані співробітники, які пройшли фізичну і психологічну підготовку та мають навички для роботи в екстремальних умовах.

Професіоналізм співробітників підрозділу перевіряються більш ніж один раз на рік в реальних операціях, у зв'язку з чим якість діяльності підрозділу з антитерористичних операцій оцінена не лише у Литві. Багато досвіду співробітники підрозділу отримують коли приймають участь у різних курсах спеціального реагування підрозділу на критичні ситуації, які організовують як США та і інші провідні країни світу [4].

Висновки. Отже, зарубіжний досвід показує, що багато країн Європи пішли по шляху формування особливих підрозділів і спецслужб, оснащених сучасною технікою, зброєю і транспортом по боротьбі з тероризмом.

Країни Балтії, а саме Литва, не є виключенням, вона також після отримання незалежності створила спецпідрозділ по боротьбі з організованими кримінальними і терористичними структурами, який ефективно діє у цьому напрямі.

На підставі вищевикладеного можна сказати про те, що умовах складної обстановки та проведення в Україні антитерористичної

операції позитивний досвід діяльності підрозділу Литовської поліції з антитерористичних операцій «ARAS» заслуговує на його подальше вивчення та впровадження в діяльність Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України з метою вдосконалення діяльності та подальшого розвитку системи органів внутрішніх справ України.

Перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо дослідження досвіду діяльності антитерористичних поліцейських підрозділів в інших країнах Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Новікова Л. В. Антитерористична компетенція інституціонального механізму Європейського Союзу / Новікова Л. В. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». – 2015. – № 1151, вип. 19. – С. 170–173.

2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 58-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.

3. Сеть АТЛАСА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.knowledgr.com/18221589/СетьАТЛАСА>.

4. Tarptautinis Benradarbiavimas [Електронний ресурс] // Lietuvos policijos antiteroristinių operacijų rinktinė «Aras» : [офіц. сайт]. – Режим доступу: http://www.policija.lt/tvs/v/?sky=31&acc_id=126&lan_id=lt.

Одержано 02.05.2016

УДК 351.745.5

І. В. Шруб,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри адміністративної діяльності

Національної академії внутрішніх справ, м. Київ

ПОНЯТТЯ СЛУЖБОВОГО ЧАСУ ТА ЧАСУ ВІДПОЧИНКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Викладено різні наукові підходи до розуміння службового часу і на основі їх аналізу сформульовано визначення «службовий час поліцейських» і «час відпочинку поліцейських».

Ключові слова: робочий час, служба в поліції, службовий час, час відпочинку, час трудової діяльності.

Вступ. Загальні гарантії соціальної захищеності робітників і службовців визначені на найвищому рівні – в Конституції України. Так, ч. 4 ст. 43 Основного Закону проголошує право кожного працюючого на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної